

ZAMERANIE DVOJSTRANNEJ ROZVOJOVEJ SPOLUPRÁCE SLOVENSKEJ REPUBLIKY NA ROK 2025

Úvod

Oficiálna rozvojová pomoc Slovenskej republiky (Official Development Assistance - ODA SR) v roku 2025 vychádza zo Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2025 - 2030 (ďalej len „stratégia“) a riadi sa jej cieľmi, princípmi, teritoriálnymi a sektorovými prioritami. Na poskytovaní dvojstrannej ODA SR sa v roku 2025 budú podieľať primárne Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR (MZVEZ SR), Ministerstvo financií SR (MF SR), Ministerstvo vnútra SR (MV SR), Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR (MŠVVaM SR), Ministerstvo obrany SR (MO SR), Ministerstvo životného prostredia SR (MŽP SR), Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) a Ministerstvo zdravotníctva SR (MZ SR). Popri uvedených rezortoch sa na dvojstrannej rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky budú podieľať aj niektoré ďalšie ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy ad hoc aktivitami, napríklad odovzdávaním vedomostí a skúseností subjektom z partnerských krajín, či zapojením sa do poskytovania materiálnej humanitárnej pomoci.

Zameranie dvojstrannej rozvojovej spolupráce na rok 2025 (ďalej len „zameranie“) poskytuje komplexný prehľad o plánovaných aktivitách z čo najširšieho hľadiska, vrátane tých nástrojov, ktoré nie sú upravené zákonom č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z. z. a zároveň nie sú financované z rozpočtového programu oficiálnej rozvojovej pomoci (05T). Ide najmä o aktivity v gescii MV SR, ako materiálna humanitárna pomoc poskytovaná do zahraničia, účasť na medzinárodných misiách a operáciách civilného krízového manažmentu a poskytovanie pomoci žiadateľom o azyl a azyľantom. Náklady na realizáciu uvedených aktivít sú v zmysle pravidiel vykazovania oficiálnej rozvojovej pomoci Výboru pre rozvojovú pomoc Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (ďalej len „OECD/DAC“) súčasťou národných štatistík poskytnutej oficiálnej rozvojovej pomoci.

1. Hlavné výzvy v roku 2025

Rok 2025 bude prvým rokom implementácie novej **Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky na roky 2025 – 2030**. Stratégia slúži ako rámcový dokument pre všetky rozvojové intervencie Slovenskej republiky realizované pod značkou SlovakAid. Nadväzuje na doterajšie priority a nástroje ODA SR, a zároveň pokračuje v postupnom zvyšovaní jej teritoriálnej a sektorovej koncentrácie. Novým prvkom je **zavedenie samostatného tematického programu** zameraného na životné prostredie, zmenu klímy a obehovú ekonomiku, v rámci ktorého bude v roku 2025 vyhlásená pilotná výzva zameraná teritoriálne na všetky tri programové krajiny, ktorými sú Keňa, Moldavsko, Gruzínsko. Do konca júna 2025 vypracuje MZVEZ SR v spolupráci s ostatnými aktérmi rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky **akčný plán implementácie stratégie**, ktorý bude obsahovať bližší popis hlavných strategických úloh vyplývajúcich zo stratégie spolu s termínmi ich plnenia a zodpovednými gestormi.

V záujme Slovenskej republiky je pokračovať v **rozvojových aktivitách** cielených na udržateľný rozvoj v partnerských krajinách a vytvárať predpoklady na predchádzanie, či prekonávanie globálnych kríz, akými sú zmena klímy alebo hromadná nútená a/alebo nelegálna migrácia za lepšími životnými podmienkami, a to hlavne prostredníctvom odstraňovania ich príčin. V oblasti **humanitárnej pomoci** bude ambíciou zefektívňovať reakcie na krízové

situácie v zasiahnutých krajinách a regiónoch sveta poskytovaním základných humanitárnych potrieb pre najzraniteľnejšie skupiny obyvateľstva. V týchto oblastiach sú dôležitými partnermi mimovládne organizácie, miestne samosprávy, či medzinárodné organizácie, ktoré ponúkajú dlhoročné skúsenosti z terénu, rozsiahlu expertízu a priame prepojenie na lokálnych aktérov.

Najväčšou výzvou aj naďalej zostáva **humanitárna kríza spôsobená vojnou na Ukrajine**. Pokračujúce útoky Ruskej federácie na území Ukrajiny majú za následok rozsiahle škody na civilnej infraštruktúre, čím sa výrazne zhoršil prístup k základným službám, vrátane zdravotnej starostlivosti, vode a dodávkam elektrickej energie, čo má ďalekosiahle následky na civilné obyvateľstvo. Podľa odhadov Európskej komisie bude v roku 2025 približne 5 miliónov ľudí čeliť potravinovej neistote. Významný dopad na humanitárnu situáciu v krajine bude mať zimné obdobie 2024/2025. V dôsledku rozsiahlych škôd na energetickej infraštruktúre Ukrajiny dochádza k dlhým výpadkom elektrickej energie, ktoré negatívne vplyvajú nielen na bežný život obyvateľov Ukrajiny, ale taktiež na hospodárstvo krajiny. Podľa Plánu reakcie na zimu Úradu OSN pre koordináciu humanitárnych záležitostí (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs - UN OCHA) by výpadky elektrickej energie počas tejto zimy mohli trvať až 20 hodín denne. To podľa UN OCHA môže mať dopady na zásobovanie elektrickou energiou, vrátane zvýšenia cien. Základné služby závislé od dodávok energie vrátane zdravotníctva môžu byť ohrozené, čo ďalej obmedzí prístup postihnutého obyvateľstva k základným službám. Ukrajina aj naďalej zostáva najviac zamínovanou krajinou na svete, pričom podľa UNDP približne 23% jej územia je potenciálne kontaminovaných nášľapnými mínami a nevybuchnutou muníciou. Slovenská republika bude v roku 2025 priebežne vyhodnocovať aktuálne humanitárne potreby a adresne na ne reagovať prostredníctvom poskytovania materiálnej a finančnej humanitárnej pomoci a prispievať tak k zlepšovaniu humanitárnej situácie a zmierňovaniu dopadov vojny na civilné obyvateľstvo. Zároveň sa chce Slovenská republika ako silný partner a zodpovedný sused zapájať do procesu obnovy Ukrajiny.

Cieľom pôsobenia Slovenskej republiky v regióne Blízkeho východu v roku 2025 bude naďalej prispievať k úsiliu o stabilizáciu politicko-bezpečnostnej situácie krajín regiónu, obnovu a rekonštrukciu krajín, vrátane budovania infraštruktúry. V súvislosti s bezpečnostnou situáciou v Pásme Gazy, Sýrii a Libanone bude Slovenská republika pozorne monitorovať jej vývoj a pravidelne vyhodnocovať aktuálne humanitárne potreby a adresne na ne reagovať prostredníctvom finančnej alebo materiálnej pomoci. Aktivity SlovakAid v regióne Blízkeho východu sa budú aj naďalej sústreďovať na podporu humanitárnych aktivít, ktoré priamo reagujú na dôsledky ozbrojených konfliktov a riešia príčiny vzniku migrácie prostredníctvom zlepšovania životných podmienok obyvateľov a ich perspektív na uplatnenie sa v domovských komunitách.

Dlhodobé trendy rozvojovej spolupráce ukazujú potrebu ešte **výraznejšieho zapájania podnikateľskej sféry** do projektov rozvojovej spolupráce. Z pohľadu ODA SR bude naďalej táto časť výraznejšie podporovaná najmä schémou pre projekty na podporu podnikateľských partnerstiev (ďalej len „PPP“). V tomto smere bude pokračovať aj snaha o zavedenie do praxe jedného z doposiaľ nevyužitých nástrojov rozvojovej spolupráce v portfóliu EXIMBANKY SR, ktorým je **poskytnutie zvýhodneného vývozného úveru**. Tento nástroj by sa mal stať stálou súčasťou ODA SR a výraznou mierou prispievať k zapájaniu podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce a k mobilizácii súkromných zdrojov. Do budúcnosti je plán využívanie tohto nástroja ako nadstavby spolupráce so subjektami, ktoré budú úspešné v rámci PPP výziev. Ambíciou je tiež hľadať synergie s inými rozvojovými nástrojmi, vytvárať priestor na spoluprácu podnikateľského sektora s inými rozvojovými aktérmi Slovenskej republiky, prispievať k budovaniu kapacít a zvyšovaniu povedomia slovenských podnikateľov

o možnostiach podpory ich prieniku na rozvojové trhy a zapájania sa do výziev a tendrov medzinárodných organizácií a finančných inštitúcií, či vytváranie priaznivého podnikateľského prostredia v partnerských krajinách.

V súlade s nastavením rozvojovej politiky EÚ bude Slovenská republika pracovať na lepšom prepojení humanitárnej, rozvojovej a mierovej dimenzie rozvojovej spolupráce a v duchu Tímu Európa (Team Europe) prispievať k spoločným európskym úsiliam zameraným na podporu partnerských krajín a regiónov. V tejto oblasti budú dôležitú úlohu zohrávať inštitúcie, ktoré na základe tzv. pillar assessment získali oprávnenie dohliadať na realizáciu rozvojových projektov financovaných z prostriedkov EÚ (SAMRS a EXIMBANKA SR). Realizácia projektov finančne podporených z nástrojov EÚ prostredníctvom delegovanej spolupráce bude jednou z priorit aj v roku 2025.

Rovnako bude dôležité podporiť úsilie EXIMBANKY SR o financovanie projektov na Ukrajine postavených na báze jednotného zásobníka projektov ukrajinskej vlády garantovaných mechanizmom *Ukrainian Facility* v rámci *Ukrainian Investment Framework* Európskej únie (ďalej len „EÚ“). V danom smere EXIMBANKA SR spolu so SAMRS požiadala k 30. októbru 2024 Európsku komisiu o schválenie finančných záruk pre portfólio projektov v oblasti energetickej infraštruktúry Ukrajiny v rozsahu viac ako 100 mil. eur pôžičiek a takmer 40 mil. eur investičných grantov, ktoré by mohli byť realizované prostredníctvom SAMRS. V prípade schválenia by sa SR po prvý krát podarilo v relevantnom rozsahu začať využívať fondy EÚ pre vonkajšiu činnosť, čo by vytvorilo solídny základ pre systémový mechanizmus využívania tejto formy financovania rozvojovej pomoci z mimorozpočtových zdrojov Slovenskej republiky. Zároveň by vzniklo významné okno možností pre financovanie angažovanosti slovenských podnikateľských subjektov v rozvojových krajinách a otvorenie významných príležitostí pre participáciu Slovenskej republiky v relevantných oblastiach a projektoch stratégie Global Gateway. Participácia SAMRS na spomínaných aktivitách si bude vyžadovať revíziu nástrojov, pričom bude potrebné sfunkčniť niektoré z existujúcich (zadanie zákazky) a zároveň vytvoriť nové.

Nadalej ostáva ambíciou navýšiť prostriedky, ktoré Slovenská republika vynakladá na rozvojovú spoluprácu. Toto navýšenie je vysoko aktuálne, vzhľadom na zachovanie pozície Slovenskej republiky ako relevantného donora a zároveň aj vzhľadom na dlhodobé zaostávanie Slovenskej republiky pri plnení medzinárodných záväzkov v tejto oblasti, čo však v súčasnosti brzdia obmedzené prostriedky v súvislosti s konsolidáciou verejných financií. Podľa týchto záväzkov¹ by Slovenská republika mala na rozvojovú spoluprácu do roku 2030 vynakladať 0,33 % hrubého národného dôchodku (HND).

V súvislosti s končiacou dobou platnosti Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce SR na roky 2019 – 2023 predĺženej do konca roku 2024 pripraví MZVEZ SR v spolupráci s ostatnými relevantnými partnermi jej záverečné vyhodnotenie v súlade s uznesením vlády č. 40 z 30. januára 2019. Záverečné hodnotenie, ktoré bude vychádzať aj zo zistení a odporúčaní externej evaluácie z roku 2024, bude predložené vláde Slovenskej republiky do 30. júna 2025.

Stále aktuálnou výzvou v domácich podmienkach je neustále **zvyšovanie verejného povedomia** o význame rozvojovej spolupráce pod značkou SlovakAid, ako aj celkovo o témach rozvoja a humanitárnych potrebách krajín na rôznej socioekonomickej úrovni. V tomto kontexte by bolo prínosom schválenie pripravovanej **Stratégie globálneho vzdelávania do roku 2030** vládou Slovenskej republiky a jej následná implementácia.

¹ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9241-2015-INIT/sk/pdf>

V priebehu prvého polroka 2025 Slovenská republika podstúpi tzv. peer review – komplexné partnerské hodnotenie systému rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky zo strany OECD/DAC. Pôjde o historicky druhé peer review od vstupu Slovenskej republiky do OECD/DAC. Mechanizmus partnerských hodnotení je štandardnou procedúrou, ktorej podliehajú všetci členovia OECD/DAC. Predstavuje užitočný nástroj, ktorý zabezpečuje priestor pre výmenu skúseností a dobrej praxe a identifikáciu priestoru na zlepšenie kvality a efektívnosti politík a systému rozvojovej spolupráce. Prípravu Slovenskej republiky na druhé hodnotenie peer review zabezpečí MZVEZ SR v súčinnosti s ostatnými relevantnými aktérmi v súlade s uznesením vlády č. 330 z 3. júla 2019. Výsledkom peer review bude záverečná správa OECD obsahujúca odporúčania pre Slovenskú republiku. Na jej základe MZVEZ SR vypracuje Správu o výsledkoch a odporúčaníach vyplývajúcich z partnerského hodnotenia, ktorá bude predložená na rokovanie vlády SR.

2. Plánované aktivity rezortov v oblasti rozvojovej spolupráce v roku 2025

2.1 Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky

MZVEZ SR je gestorom rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky a prostredníctvom Slovenskej agentúry pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu (ďalej len „SAMRS“), aj **hlavným realizátorom dvojstrannej rozvojovej spolupráce** cez podprogram 05T0A. Zároveň poskytuje potrebnú súčinnosť ostatným rezortom. Na dosahovanie cieľov Strednodobej stratégie využíva MZVEZ SR nástroje definované zákonom č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z. z. Z rozpočtovaných prostriedkov bude v roku 2025 realizovaná rozvojová spolupráca s programovými a partnerskými krajinami.

Hlavným nástrojom dvojstrannej rozvojovej spolupráce bude aj naďalej **poskytovanie dotácií**, ktoré je realizované prostredníctvom výziev SAMRS.

V roku 2025 bude vyhlásená pilotná výzva v rámci nového samostatného tematického programu zameraného na riešenie relevantných výziev spojených so životným prostredím, zmenou klímy a obehovou ekonomikou (tzv. program GREEN). Výzva SAMRS bude otvorená pre projektové návrhy mimovládnych, rozpočtových alebo príspevkových organizácií. Z teritoriálneho hľadiska budú môcť byť v rámci tejto výzvy predkladané projekty v ktorejkoľvek z troch programových krajín – Keni, Moldavsku alebo Gruzínsku. Sektorovo bude výzva zameraná na podporu projektov prispievajúcich k zelenej a spravodlivej transformácii a adaptácii partnerských krajín na zmenu klímy; riešeniu klimatickej krízy prostredníctvom udržateľného využívania vody, pôdy a lesov; zabezpečeniu dostupnej a čistej energie a zvyšovaniu energetickej efektívnosti; potravinovej bezpečnosti a udržateľnému poľnohospodárstvu; odovzdávaniu skúseností SR z oblasti budovania inštitúcií a tvorby politík zameraných na udržateľnosť a klimatickú odolnosť; ochrane biodiverzity; rozvoju princípov obehového hospodárstva, udržateľnej výroby a spotreby; tvorby trhového prostredia, inovácií, predchádzaniu znečistenia; ochrane zdravia a pod. Táto tematická výzva nahradí v roku 2025 doterajšie tri samostatné teritoriálne výzvy zamerané na jednotlivé programové krajiny. Poskytovanie rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky v programových krajinách sa bude opierať o pôsobenie rozvojových diplomatov na zastupiteľských úradoch Slovenskej republiky v Kíšiňove a Nairobi.

Prostredníctvom výziev SAMRS na poskytnutie dotácií budú zároveň financované humanitárne projekty na Ukrajine a Blízkom východe, projekty nových podnikateľských partnerstiev,

projekty rozvojového vzdelávania, vysielanie dobrovoľníkov do partnerských krajín, a budovanie kapacít slovenských rozvojových organizácií.

Pomoc vojnou zasiahnutej Ukrajine s cieľom zmierniť jej dopady na civilné obyvateľstvo bude mať predovšetkým formu finančnej pomoci (finančné príspevky, dotácie SAMRS). Zámerom je sústrediť aktivity MZVEZ SR predovšetkým na oblasť **humanitárneho odmiňovania, energetiky a zdravotníctva**. Keďže MZVEZ SR je koordinátorom humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia, bude aj prostredníctvom ZÚ Kyjev vyhodnocovať aktuálne potreby pre materiálnu pomoc a poskytovať podporu MV SR pri jej zabezpečovaní.

Zhoršujúca sa bezpečnostná situácia na Blízkom východe len potvrdzuje aktuálnosť pomoci, ktorú každoročne poskytuje Slovenská republika formou samostatnej výzvy na predkladanie žiadostí o dotácie a ktorá bude realizovaná aj v roku 2025. Zameriavať sa bude najmä na zmierňovanie dopadov konfliktov na obyvateľstvo v Sýrii, Libanone a Iraku, ako aj riešenie príčin vzniku a dopadov migračných a utečeneckých kríz s dôrazom na udržateľné využívanie prírodných zdrojov. Vzhľadom na dynamicky sa vyvíjajúcu situáciu v regióne budú prípadné aktivity vyhodnocované berúc do úvahy aktuálny vývoj.

Už niekoľko rokov po sebe je viditeľný stúpajúci záujem podnikateľských subjektov o zapájanie sa do výzvy na podporu nových podnikateľských partnerstiev. Dôvodom je postupné zlepšovanie informovanosti potenciálnych partnerov zo strany SAMRS a MZVEZ SR ako aj zvyšujúca sa finančná alokácia vyčlenená na uvedenú výzvu. Aj vzhľadom na priority rezortu diplomacie v oblasti ekonomickej diplomacie sa v roku 2025 suma určená na túto výzvu opätovne navýši, pričom tento fakt by mal mať za následok opäť vyšší počet schválených projektových návrhov a väčšiu šancu pre početných záujemcov. Hlavným cieľom výzvy naďalej zostane šíriť unikátne technológie a riešenia vyvinuté v Slovenskej republike s konkrétnym príspevkom pre udržateľný rozvoj partnerských krajín a taktiež podpora miestnych trhov a zamestnanosť v partnerských krajinách, s dôrazom na podporu start-upov a inovácií. O zapájanie súkromného podnikateľského sektora do rozvojovej spolupráce a mobilizáciu súkromných zdrojov sa Slovenská republika bude okrem PPP projektov usilovať i prostredníctvom ďalších nástrojov. Cieľom je zrealizovať pilotný Zvýhodnený vývozný úver do zahraničia a následne zefektívňovať systém realizácie a schvaľovania tohto veľmi perspektívneho nástroja rozvojovej spolupráce. Súčasťou snáh o intenzívnejšie zapájanie podnikateľských subjektov do rozvojových aktivít bude tiež sfunkčnenie nástroja zadania zákazky na realizáciu rozvojových projektov prostredníctvom odstránenia legislatívnych obmedzení novelizáciou zákonov, resp. interných smerníc.

V roku 2025 bude pokračovať aj podpora projektov vysielania dobrovoľníkov do partnerských krajín, ktoré prispievajú k dosahovaniu cieľov udržateľného rozvoja, k zlepšovaniu životných podmienok miestnych komunít prostredníctvom transferu vedomostí a zručností, posilňujú kapacity lokálnych partnerov a budujú dlhodobé partnerstvá medzi slovenskými a zahraničnými subjektmi.

Vyhlásená bude aj samostatná výzva na financovanie projektov zameraných na zlepšenie integrácie, kvality a efektívnosti rozvojového vzdelávania v Slovenskej republike a systematické zvyšovanie povedomia verejnosti o rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky (pod logom SlovakAid). Rozvojové vzdelávanie a v širšom kontexte globálne vzdelávanie zohrávajú kľúčovú úlohu pri zvyšovaní povedomia verejnosti o globálnych výzvach, posilňovaní solidarity a vytváraní podpory pre efektívnu a udržateľnú rozvojovú spoluprácu. Po schválení novej Stratégie globálneho vzdelávania, ktorú pripravuje MŠVVaM SR, bude MZVEZ SR aktívne spolupracovať pri naplňaní jej cieľov.

Vybrané nástroje rozvojovej spolupráce (napr. Program podnikateľských partnerstiev, podpora vysielania dobrovoľníkov a nástroj poskytnutia vedomostí a skúseností – Sharing Slovak Expertise) zostávajú **otvorené aj pre široký okruh partnerských krajín, ktoré nie sú priamo medzi prioritnými regiónmi.**

Aktivity budú naďalej realizované aj v regióne **západného Balkánu**, hoci forma pomoci sa skôr orientuje na zdieľanie skúseností a mobilizáciu súkromných financií do rozvojovej spolupráce. Poskytovaná bude dvojstranná rozvojová spolupráca v rámci nástrojov podpory podnikateľských partnerstiev v pôsobnosti SAMRS, finančných príspevkov prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v prijímateľských krajinách (tzv. mikrograntov), dotácií na podporu vysielania dobrovoľníkov a prostredníctvom nástroja Sharing Slovak Expertise na zdieľanie transformačných skúseností. Ambíciou je pokračovať aj vo využívaní účelových fondov zriadených pri medzinárodných organizáciách. V roku 2025 bude pokračovať aj realizácia pilotného projektu delegovanej spolupráce EÚ v regióne západného Balkánu so slovenskou účasťou, zameraného na integráciu srbského trhového prostredia do vnútorného trhu EÚ.

Mimovládny sektor bude naďalej dôležitým partnerom MZVEZ SR pri napĺňaní cieľov rozvojovej spolupráce. V roku 2025 bude pokračovať spolupráca a dialóg s mimovládnymi rozvojovými organizáciami, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu pri tvorbe politiky rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky, ako aj pri jej realizácii priamo v partnerských krajinách. Kľúčovým partnerom v tomto smere je Platforma rozvojových organizácií – Ambrela, ktorá združuje slovenské prevažne mimovládne organizácie venujúce sa rozvojovej spolupráci, humanitárnej pomoci a globálnemu vzdelávaniu. MZVEZ SR prostredníctvom samostatnej dotačnej výzvy SAMRS podporí budovanie kapacít slovenských mimovládnych rozvojových organizácií, čím prispeje k zvyšovaniu ich odbornosti a efektivity.

Pokračovať bude aj slovenská podpora realizácie rozvojových projektov finančne podporených z nástrojov EÚ, so zapájaním sa do projektov **Team Europe Initiative**, ako aj prostredníctvom mechanizmu **delegovanej spolupráce EÚ**. Po rozbehnutých projektoch v Moldavsku, Keni, Juhoafrickej republike, Gruzínsku a Srbsku, SAMRS v roku 2025 plánuje pokračovať v aktívnom zapájaní sa do ďalších projektov delegovanej spolupráce v partnerských krajinách. Zámerom je rozvíjať tak medzinárodnú spoluprácu s partnerskými organizáciami z iných členských štátov EÚ, aj s prihliadnutím na kapacity, sektory a expertízu slovenských mimovládnych organizácií a ostatných subjektov oprávnených na zapojenie do delegovanej spolupráce. Postupne sa bude rozvíjať substantívna angažovanosť relevantných zastupiteľských úradov do kooperácie s EÚ delegáciami.

V roku 2025 bude pokračovať spolufinancovanie poslednej časti programu *AgriFI Kenya* v rámci **Spoločného programovania EÚ v Keni**, zameraného na rozvoj poľnohospodárstva prostredníctvom podpory malých farmárov.

Finančné príspevky poskytované prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky (ďalej len „mikrogranty“) sú flexibilným a adresným nástrojom pre riešenie rozvojových potrieb menšieho rozsahu na lokálnej úrovni. Dávajú možnosť zastupiteľským úradom, ktoré podrobne poznajú lokálny kontext, reagovať na nimi identifikované problémy. Finančné príspevky sú poskytované **priamo domácim prijímateľom** a predstavujú tak jeden z mála nástrojov slovenskej rozvojovej spolupráce patriacich do kategórie **neviazanej pomoci**. Budú realizované vo väčšine prioritných krajín podľa stratégie.

Finančné príspevky, podľa rozhodnutia ministra zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, sa budú aj v roku 2025 využívať na **akútnu pomoc** rôznym organizáciám, či špecializovaným zariadeniam, najmä v kritických situáciách, kedy nie je časovo alebo kapacitne možné zrealizovať riadnu projektovú výzvu SAMRS.

Zastupiteľské úrady, na ktorých pôsobia rozvojoví diplomati ako aj zastupiteľské úrady v ďalších relevantných krajinách budú intenzívne rozvíjať spoluprácu s EÚ delegáciami v nich, ako aj lokálnymi národnými inštitúciami s cieľom rozšíriť možnosť zapájania sa slovenských podnikateľských subjektov do implementácie projektov financovaných zo zdrojov EÚ.

Vychádzajúc z cieľov a priorít definovaných v novej stratégii budú v priebehu roka 2025 pripravené nové stratégie spolupráce s jednotlivými programovými krajinami. Slovenská republika posilní riadenie založené na výsledkoch prostredníctvom vypracovania logického rámca vrátane súboru merateľných výsledkových indikátorov. Slovenská republika tiež plánuje pokračovať v realizácii projektov finančne podporených z nástrojov EÚ prostredníctvom delegovanej spolupráce a vybudovať systém angažovanosti a podpory v kontexte zapojenia aktérov ODA SR do nástroja EÚ NDICI – Globálna Európa a stratégie EÚ Global Gateway. V kontexte neočakávaných humanitárnych kríz bude Slovenská republika zameriavať pozornosť najmä na rýchlosť reakcie a za týmto účelom sa bude venovať príprave a zavedeniu mechanizmu okamžitej reakcie, ako aj aktualizácii súčasného mechanizmu poskytovania humanitárnej pomoci a nastavení systému pravidelnej koordinácie.

V roku 2025 je naplánovaná evaluácia poskytovania vládnych štipendií podľa § 10 zákona o rozvojovej spolupráci². Tento proces bude koordinovaný MZVEZ SR v úzkej spolupráci s MŠVVaM SR, ktoré má tento nástroj rozvojovej spolupráce vo svojej gescii. Evaluácia vládnych štipendií vychádza z odporúčaní externej evaluácie Strednodobej stratégie rozvojovej spolupráce na roky 2019 – 2023 predĺženej do roku 2024, ktorá bola realizovaná v roku 2024.

Nasledujúca tabuľka obsahuje indikatívnu výšku a prerozdelenie ODA pre MZVEZ SR v roku 2025. Konečná výška finančných prostriedkov použitých na realizáciu jednotlivých nástrojov rozvojovej spolupráce a ich komponentov môže byť v priebehu roku v prípade potreby upravená/zmenená.

² Zákon č. 392/2015 Z. z. o rozvojovej spolupráci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 281/2019 Z. z.

Indikatívna alokácia ODA pre MZVEZ SR (05T0A) a jej prerozdelenie v roku 2025

1. DOTÁCIE		
1.1.	Rozvojové projekty	3 050 000 €
1.1.1.	Program GREEN (programové krajiny)	1 250 000 €
1.1.4.	Program podnikateľských partnerstiev	1 800 000 €
1.2.	Humanitárne projekty (Libanon, Irak, Sýria, Ukrajina)	1 150 000 €
1.2.1.	Ukrajina	400 000 €
1.2.2.	Sýria, Irak, Libanon	750 000 €
1.3.	Globálne a rozvojové vzdelávanie	100 000 €
1.4.	Vysielanie dobrovoľníkov a expertov-dobrovoľníkov	76 400 €
1.5.	Budovanie kapacít slovenských rozvojových organizácií na rok 2025	60 000 €
	Strategické partnerstvo Keňa – 2. fáza	400 000 €
2. FINANČNÉ PRÍSPEVKY		
Finančné príspevky SAMRS cez ZÚ SR (tzv. mikrogranty)		380 000 €
Finančné príspevky (na okamžitú humanitárnu pomoc a iné <i>ad hoc</i> situácie)		342 960 €
Finančné príspevky (na spoločné programovanie v Keni, SHA – AgriFi)		312 500
3. POSKYTNUTIE VEDOMOSTÍ A SKÚSENOSTÍ		
Poskytnutie vedomostí a skúseností (tzv. Sharing Slovak Expertise)		50 000 €
4. AKTIVITY A CHOD SAMRS		
4.1.	Verejná informovanosť	60 000 €
4.2.	Evaluácia projektov	40 000 €
4.3.	Finančný audit projektov	80 000 €
4.4.	Administratívne náklady SAMRS	589 193 €
4.5.	Náklady na podporu iniciatívy Team Europe – IYBA	50 000 €
4.6.	Rozvojoví diplomati	320 000 €
SPOLU		7 061 053 €

2.2. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

MŽP SR má záujem pokračovať v roku 2025 v **budovaní kapacít partnerských štátov formou odovzdávania skúseností Slovenskej republiky**. Konkrétne aktivity budú realizované prostredníctvom **nástroja poskytnutia vedomostí a výmeny skúseností** v závislosti od finančných možností a kapacít. Rezortné organizácie budú pokračovať v implementácii projektov v rámci **dotačnej schémy SAMRS**.

Vplyv zmeny klímy a zhoršené životné prostredie sú často **príčinami nútenej migrácie a zlého zdravotného stavu** obyvateľov v partnerských krajinách. Prostredníctvom efektívneho a udržateľného manažmentu vodných a iných prírodných zdrojov, odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia je možné zlepšiť kvalitu života v partnerských krajinách v rámci rozvojovej spolupráce, čo v konečnom dôsledku môže pozitívne ovplyvniť aj migráciu a zlepšiť zdravotný stav obyvateľov.

V **oblasti zmeny klímy** je potrebné, aby Slovenská republika prispela na projekty, ktorých cieľom je implementácia Parížskej dohody, najmä **záväzku zmluvných strán Parížskej dohody dosiahnuť mobilizáciu spoločných 100 miliárd USD ročne do roku 2025 na mitigačné a adaptačné opatrenia**. Je mimoriadne dôležité, aby bola priebežne napĺňaná prierezová téma rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky vzťahujúca sa na zmenu klímy a aby projekty financované z prostriedkov ODA SR v rámci možností obsahovali **klimatický komponent**. Obsahovo budú projekty zamerané na okruhy, ako napr. zabezpečenie inštitucionálneho usporiadania, transpozíciu a implementáciu práva EÚ v oblasti zmeny klímy, tvorbu národnej adaptačnej politiky, nahlasovanie údajov v rámci medzinárodnej transparentnosti.

Rezortné organizácie a inštitúcie MŽP SR budú pokračovať v budovaní inštitucionálnych kapacít partnerských krajín odovzdávaním skúseností Slovenskej republiky tiež z oblasti vodného a odpadového hospodárstva, adaptácie na zmenu klímy, revitalizácie a ochrany ohrozených vodných zdrojov a mokradí v partnerských krajinách.

Za **sekcii ochrany prírody a biodiverzity**, **Štátnu ochranu prírody SR a Slovenský ramsarský výbor** sa navrhujú projekty nielen na humanitárnu, ale aj na rozvojovú pomoc pre všetky definované krajiny. **Pomoc sa navrhuje ohľadom mapovania, ochrany a obnovy biotopov na migračných trasách vodného vtáctva v rámci Dohody o ochrane africko - euroázijských druhov vodného sťahovavého vtáctva - AEWA** (Gruzínsko, Keňa, Moldavská republika, Ukrajina a Blízky východ – Libanon, Sýria, Irak) **a v rámci Dohovoru o mokradiach** majúcej medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva – Ramsarský dohovor– **najmä vytvorenie cezhraničných ramsarských lokalít** – Ramsarská lokalita Latorica (rieka Latorytsia), Ramsarská lokalita Tisa, ako aj v rámci lokality svetového prírodného dedičstva UNESCO „Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy“ a Trilaterálnej biosférickej rezervácii Východné Karpaty. Následne sa **navrhuje spolupráca a výmena expertov, ako aj vytvorenie cezhraničnej komisie so zameraním na manažment ramsarských lokalít, chránených území a druhov**, ak to situácia dovoľí.

MŽP SR plánuje využiť skúsenosti Slovenskej agentúry životného prostredia a Regionálneho centra Bazilejského dohovoru (RCBD) z oblasti ochrany životného prostredia, vyhodnocovania udržateľného využívania zdrojov, manažmentu odpadov, udržateľnej spotreby a výroby pri realizácii aktivít najmä **v štátoch západného Balkánu a Východného partnerstva**. RCBD bude v roku 2025 spolupracovať s partnerskými krajinami

pri monitorovaní plnenia ich povinností vyplývajúcich z environmentálnych dohovorov zameraných na manažment chemických látok a odpadov. Slovenská agentúra životného prostredia bude prostredníctvom RCBD pokračovať v implementácii projektu „Znižovanie dopadov plastových odpadov na životné prostredie v pohraničných oblastiach v Moldavsku“. Predpokladá sa tiež naďalej zapájanie do aktuálnych výziev rozvojovej spolupráce, ako aj operatívnej pomoci a tréningových aktivít na dvojstrannej i regionálnej úrovni. Prostredníctvom RCBD pokračuje v implementácii projektu rozvojovej pomoci aj v Gruzínsku „Podpora na zavedenie triedeného zberu odpadu v Gruzínsku“. Slovenská agentúra životného prostredia má zámer navyšovať počet projektov, ako aj rozpočet a naďalej využívať finančný nástroj poskytnutia vedomostí a skúseností, Sharing Slovak Expertise pre Moldavsko a vybrané krajiny Západného Balkánu.

Vodohospodárska výstavba, štátny podnik (VV š. p.), spolu s ďalšími rezortnými organizáciami, predpokladá pokračovanie spolupráce na pilotných projektoch nielen s organizáciami vodného hospodárstva v Strednej Ázii a centrom IWAC, ale i s ďalšími organizáciami v spomenutých krajinách, ako sú napríklad: školenia pre expertov na bezpečnosť priehrad na témy posudzovania stavu priehrad, ich kategorizácie a použitia súčasných meracích metód a technológií; porovnanie platnej legislatívy a návrh prípadných zmien na základe úspešnej praxe a odporúčaní svetových priehradárskych organizácií, návrh organizácie centralizovaného výkonu technicko-bezpečnostného dohľadu; posúdenie súčasného stavu vo vybranom regióne, inventarizácia existujúcich a pripravovaných vodných stavieb v lokalite, ich stavu a dostupnej dokumentácie, ich kategorizácia podľa našej legislatívy a porovnanie, posúdenie a návrh obnovy systému merných zariadení a jeho automatizácia; posúdenie stavu vodných stavieb v rámci technicko-bezpečnostného dohľadu a návrh opatrení, rekonštrukcií a obnovy; návrh a vybudovanie centra automatizovaného zberu dát a informačného systému; vypracovanie manuálu pre TBD – best practices; realizácia školení pre prevádzkovateľov a vlastníkov vodných stavieb, zamestnancov štátnej vodnej správy a pracovníkov vykonávajúcich technicko-bezpečnostný dohľad; analýza hydrologických a meteorologických pomerov, digitálny terénny model, zrážkovo odtokový model, vrátane zamerania územia; mapy povodňového ohrozenia a návrh a realizácia úprav tokov resp. vybudovanie protipovodňovej ochrany; návrh a realizácia modernizácie malých vodných elektrární; podľa potreby možnosť alternatívneho posúdenia bezpečnosti odkalísk, príp. analýza množstva sedimentov v nádržiach. Financovanie sa predpokladá najmä zo zdrojov Svetovej banky, EBRD, EXIM banky na Slovensku, donorov napr. GIZ a OBSE, ako aj v rámci možností SAMRS (Sharing Slovak Expertise).

MŽP SR a jeho rezortné organizácie identifikovali niekoľko možných oblastí spolupráce v špecifických podmienkach Ukrajiny: monitorovanie životného prostredia a stavu vôd, posudzovanie bezpečnosti priehrad, a zabezpečenia migrácie vodných organizmov, obnova vodných tokov (a ich príľahlých inundácií), rašelinísk, ochrana prírody a biodiverzity, obzvlášť ramsarských lokalít, a podpora strategického plánovania verejného sektora. Pri týchto témach je možné v závislosti od dostupných kapacít nástrojov podpory zapájať slovenské súkromné podniky a špecializované organizácie.

2.3. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

V roku 2025 bude MV SR pokračovať v poskytovaní materiálnej humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia v spolupráci s MZVEZ SR, zastupiteľskými úradmi Slovenskej republiky, orgánmi štátnej správy, mimovládny a privátnym sektorom, rovnako ako aj vo vysielaní záchranných tímov civilnej ochrany v rámci Mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany (ďalej len „UCPM“). Zároveň bude zabezpečovať chod medzinárodného humanitárneho logistického centra v rámci UCPM (ďalej len „hub“), ktorý bol zriadený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 200 z 18. marca 2022 a ktorý je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej Únie. Cieľom hubu je zabezpečovanie logistiky humanitárnej pomoci Slovenskej republiky ako aj členských a partnerských štátov UCPM na Ukrajinu. Objem a smerovanie humanitárnej pomoci Slovenskej republiky do zahraničia bude v roku 2025 závisieť od aktuálnych humanitárnych potrieb vo svete a pridelených finančných prostriedkov na tento účel. Na humanitárnu pomoc prostredníctvom rozpočtového podprogramu 05T03 v roku 2025 MV SR alokovalo **finančné zdroje** vo výške 100 000 eur. V prípade navýšenia zdrojov prostredníctvom rozpočtového podprogramu 05T03 bude MV SR aj nasledujúce roky dbať na zabezpečenie efektívnosti a adresnosti poskytovania materiálnej humanitárnej pomoci do zahraničia.

MV SR plánuje aj v roku 2025 naďalej prispievať k plneniu **spoločných úloh v medzinárodných misiách a operáciách civilného krízového manažmentu pod vedením EÚ, OSN a OBSE**. Prostredníctvom aktívneho pôsobenia vyslaných policajtov v partnerských krajinách plánuje pokračovať v misiách: EULEX (Kosovo), EUMM (Gruzínsko), EUAM (Ukrajina), EUCAP (Somálsko), EUMA (Arménsko), UNFICYP (Cyprus). V budúcnosti plánuje pokračovať v zapojení policajtov do mierových misií podľa možností s ohľadom na vyvíjajúcu sa globálnu bezpečnostnú situáciu. Finančné, materiálne a logistické zabezpečenie činnosti príslušníkov PZ v misiách hradí MV SR z vlastných finančných prostriedkov, v rámci prideleného rozpočtu.

2.3.1. Migračný úrad MV Slovenskej republiky

Slovenská republika dlhodobo podporuje prístup, ktorý sa zameriava na riešenie príčin migrácie a na vytváranie podmienok, ktoré umožnia ľuďom, ktorí potrebujú ochranu, získať ju čo najbližšie k svojej krajine alebo regiónu pôvodu. Aby sa tento cieľ dosiahol, migračný úrad Ministerstva vnútra SR (MÚ MV SR) je pripravený zapojiť sa do relevantných projektov iných ministerstiev v rámci svojich kompetencií.

MÚ MV SR sa plánuje zapojiť do medzinárodnej spolupráce najmä v rámci **výdavkov v krajine donora/darcu na pomoc utečencom (in-donor refugee costs)**, ktoré predstavujú špecifickú súčasť oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA). Tieto prostriedky poskytuje MV SR prostredníctvom MÚ MV SR na plnenie úloh vyplývajúcich zo zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov pre poskytovanie pomoci žiadateľom o azyl a azyľantom na území Slovenskej republiky. V súlade s pravidlami OECD pre vykazovanie nákladov na utečencov v krajine donora/darcu (*in-donor refugee costs*³) bude MÚ MV SR aj v roku 2025 pokračovať v postupe podľa stanovenej metodiky výpočtu týchto výdavkov.

³ <http://www.oecd.org/dac/DAC-HLM-2017-Communique.pdf>

2.4. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

MPRV SR sa podieľa na dvojstrannej rozvojovej spolupráci Slovenskej republiky **poskytovaním odbornej a technickej podpory krajinám juhovýchodnej Európy a Strednej Ázie v oblasti potravinových databáz** a v tejto podpore bude pokračovať aj v roku 2025. Odborný garant, ktorým je Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav potravinársky (NPPC-VÚP), prostredníctvom prepojenia na európske iniciatívy v oblasti zloženia potravín pracuje na vlastnej štandardizácii Potravinovej banky dát, čo mu zároveň umožňuje sprostredkovať európske odporúčania, ktoré sa naďalej vyvíjajú, cieľovým krajinám pomoci. NPPC-VÚP bude podporovať budovanie národných kapacít vybraných krajín s cieľom iniciovať budovanie národných potravinových databáz v rozvojových krajinách. Informácie z potravinových databáz majú priame využitie pre potreby správnej výživy obyvateľstva a uvádzanie výživových hodnôt na potravinárske výrobky. Okrem iného projekt prispieva aj k zlepšeniu potravinovej bezpečnosti a výživy, k napĺňaniu priorít FAO v regióne, ako aj cieľov udržateľného rozvoja Agendy 2030.

Na oficiálnu dvojstrannú rozvojovú spoluprácu na rok 2025 je v rozpočte MPRV SR na medzirezortnom programe 05T Rozvojová spolupráca – medzirezortnom podprograme 05T04 Oficiálna rozvojová pomoc - MPRV SR plánovaných **32 967 eur**.

2.5. Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky

MŠVVaM SR bude v roku 2025 implementovať dvojstrannú rozvojovú spoluprácu prostredníctvom **programu vládnych štipendií**, ktorý je financovaný cez rozpočtový podprogram 05T08. Vládne štipendiá sú poskytované na všetky stupne vysokoškolského štúdia na verejných vysokých školách v Slovenskej republike. Súčasťou štipendijnej ponuky sú kurzy slovenského jazyka a odbornej prípravy pred nástupom študentov na vysokoškolské štúdium, ak ich znalosť slovenského jazyka nie je dostatočná na absolvovanie štúdia vo zvolenom študijnom odbore. V roku 2025 budú poskytnuté vládne štipendiá pre **70 nových študentov z partnerských krajín** a pre 180 študentov, ktorí už v súčasnosti študujú vo vyšších ročníkoch. Súčasťou programu vládnych štipendií sú aj vládne štipendiá pre Slovákov žijúcich v zahraničí⁴, pričom v roku 2025 budú poskytnuté vládne štipendiá pre **70 nových študentov** a pre 176 študentov študujúcich vo vyšších ročníkoch. Indikatívne výdavky na program vládnych štipendií prostredníctvom rozpočtového podprogramu 05T08 (Oficiálna rozvojová pomoc) sú v rokoch 2025 - 2027 v rozpočte MŠVVaM SR vo výške **3 033 000 eur**.

V priebehu roku 2023 prebiehal participačný proces **tvorby Stratégie globálneho vzdelávania**, do ktorého boli zapojené inštitúcie štátnej správy, medzinárodné a národné neziskové organizácie. Tvorba Stratégie globálneho vzdelávania prebieha s ohľadom na relevantné prijaté národné stratégie, rovnako ako aj s ohľadom na Európsku deklaráciu o globálnom vzdelávaní do roku 2050, prijatú v roku 2022 v írskom Dubline.

Hlavným cieľom Stratégie globálneho vzdelávania je v spolupráci MŠVVaM SR a MZVEZ SR systémovo ukotviť problematiku globálneho vzdelávania a nastaviť jednoduché, zrozumiteľné a funkčné procesy pre interakcie jednotlivých zainteresovaných subjektov pôsobiacich v globálnom vzdelávaní. Proces tvorby stratégie bude z časového hľadiska prebiehať tak, aby finálny materiál nadobudol platnosť od 01. 01. 2025.

⁴ V zmysle pravidiel vykazovania oficiálnej rozvojovej pomoci OECD/DAC sú ako ODA SR vykazované náklady na štipendiá pre občanov (slovenskej národnosti) krajín oprávnených na poskytovanie ODA.

2.6. Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Dvojstrannú rozvojovú spoluprácu MF SR v roku 2025 zameria na (1) zdieľanie skúseností z riadenia verejných financií, (2) podporu dobrej správy vecí verejných a inovácií vo verejnom sektore a (3) podporu zapájania podnikateľov do rozvojových aktivít a projektov. V roku 2025 sa bude MF SR naďalej venovať aj identifikovaniu možností podpory obnovy Ukrajiny vo všetkých prioritných oblastiach, prostredníctvom bilaterálnych aj multilaterálnych mechanizmov. Aktívne bude sledovať implementáciu „Ukraine Capacity Development Fund“ (UCDF), do ktorého prispelo ešte v roku 2023. Prostredníctvom UCDF Medzinárodný menový fond (MMF) na Ukrajine realizuje komplexné budovanie kapacít, cielené na opatrenia v oblasti makroekonomickej a finančnej stability a kritické štrukturálne reformy. Rovnako bude pokračovať aj implementácia Národného programu pre Ukrajinu gescii OECD, v rámci ktorého MF SR podporilo tému preskúmania daňových politík Ukrajiny.

Prioritnými krajinami a témami pri **odovzdávaní skúseností z riadenia verejných financií** prostredníctvom projektu **Verejné a súkromné financie pre rozvoj (PPFD)** s **Rozvojovým programom OSN (UNDP)** budú: Bosna a Hercegovina – vývoj a implementácia politík a postupov týkajúcich sa správy majetku obcí, kontrola príjmov a výdavkov a zelené verejné obstarávanie; Čierna Hora – implementácia moderných postupov riadenia verejných financií, ako je prechod na aktuálne účtovníctvo a hodnotenie regulačných dopadov (Regulatory Impact Assessment, RIA), posilnenie finančného riadenia na úrovni samospráv, makroekonomické a fiškálne analýzy a prognózy, zníženie neformálnej ekonomiky, zosúladenie systému riadenia verejných financií so štandardami EÚ, inteligentné finančné riešenia; Moldavsko – zosúladenie verejných a súkromných finančných tokov s prioritami SDGs zlepšením procesov rozpočtovania a fiškálnych politík, podpora revízie výdavkov a revidovania metodík na zvýšenie efektívnosti a udržateľnosti, reforma daňových politík na zvýšenie príjmov, zníženie neefektívnosti a lepšiu podporu SDGs; Severné Macedónsko – zníženie neformálnej ekonomiky, korupcie a daňových únikov a fiškálna decentralizácia. Prioritnou krajinou pri odovzdávaní skúseností z riadenia verejných financií zostáva naďalej aj Srbsko, pričom konkrétne oblasti intervencie budú známe na začiatku roka 2025. Aktuálna fáza PPFD je v platnosti od leta 2024 do prvej polovice roku 2029. V novom programovom období plánuje MF SR rozšíriť možnosti regionálneho pokrytia o Uzbekistan a mimo program PPFD preskúmať ďalšie možnosti podpory rozvojových krajín v oblasti verejných financií v spolupráci so Svetovou bankou a/alebo MMF.

V období 2024-2025 pokračuje v partnerstve s **UNDP** aj projekt v Severnom Macedónsku **Národná rozvojová stratégia (NDS) - systém monitorovania NDS a Investičná mapa NDS pre ciele trvalo udržateľného rozvoja (SDGs)**. Cieľom aktuálnej fázy projektu je posilniť kapacity národných inštitúcií na realizáciu a monitorovanie a predkladanie správ o plnení národnej rozvojovej stratégie a zároveň zaručiť dostupnosť finančných zdrojov na realizáciu NDS.

V spolupráci so slovinským **Center of Excellence in Finance (CEF)** bude pokračovať implementácia projektu **Rozvoj efektívnych a odolných daňových inštitúcií**, ktorého cieľom je prispieť k zvýšeniu verejných príjmov v rozvojových krajinách juhovýchodnej Európy zlepšením daňových systémov, a projektu **Posilnenie postavenia účtovníkov a auditorov pre zodpovedný verejný sektor (EAPS)**, zameraného na posilnenie zodpovednosti inštitúcií verejného sektora v rovnakom regióne prostredníctvom rozvíjania odborných kapacít auditorov a účtovníkov.

V rámci piliera podpory **dobrej správy vecí verejných a inovácií** bude MF SR v roku 2025 pokračovať v spolupráci s **UNDP** prostredníctvom programu **Slovenský transformačný fond** v krajinách Východného partnerstva, západného Balkánu a Strednej Ázie. Program bol v roku 2024 predĺžený do ďalšej fázy, ktorá je v platnosti od začiatku roka 2025 do konca roka 2028.

Aj v tomto období podporíme miesta a obce v tzv. twin transition so zapojením inovácií a využívaním alternatívnych finančných nástrojov pre mobilizáciu prostriedkov na rozvoj. Nosnými témami aktivít budú nové technológie pre efektívne riadenie miest a obcí, riešenie znečistenia ovzdušia, vytváranie mestských priestorov pre mladých ľudí a to prostredníctvom využívania systémového myslenia a portfóliového prístupu k riešeniu komplexných rozvojových problémov a budovanie odolnosti a schopnosti verejného sektora reagovať na aktuálne i dlhodobé výzvy.

Okrem realizácie vlastných projektov technickej pomoci je MF SR aktívne aj na poli globálnych iniciatív zameraných na dobrú správu a **rozvíjanie medzinárodných štandardov v oblasti verejných financií**. Uvedené iniciatívy majú bilaterálny charakter, keďže konečnými prijímateľmi sú väčšinou konkrétne rozvojové krajiny.

MF SR je členom **programu PEFA** (*Public Expenditure and Financial Accountability*), ktorý sa zameriava na zlepšovanie riadenia verejných financií prostredníctvom univerzálnej a štandardizovanej hodnotiacej metodiky, ako aj na podporu výskumu a budovania kapacít v partnerských krajinách. MF SR sa podieľa na financovaní aktivít PEFA cez príspevky do zvereňovaného fondu programu, ktorý funguje na platforme Svetovej banky. Aktuálna šiesta programová fáza beží do roku 2027 a v rámci nej je plánované rozšírenie portfólia aktivít (*PEFA Climate, PEFA Gender, PFM knowledge hub*), zmena riadiacich štruktúr a silnejšie vecné zastúpenie partnerských krajín. Okrem toho sa do aktivít PEFA zapájajú priamo aj experti MF SR formou participácie na hodnotení systémov riadenia verejných financií rozvojových krajín.

Rovnako na platforme Svetovej banky funguje **Koalícia ministrov financií pre klimatické opatrenia**, ktorej členom je MF SR od roku 2021. Jej cieľom je pomôcť krajinám zdieľať skúsenosti a dobrú prax za účelom integrácie otázok týkajúcich sa klímy do tvorby hospodárskej politiky a mobilizovať finančné prostriedky na implementáciu opatrení v oblasti klímy (klimatické rozpočtovanie, stratégie pre ekologické investície a verejné obstarávanie a pod.). Miera zapojenia do aktivít koalície v roku 2025 bude závisieť od konkrétnych podujatí a expertných možností MF SR.

MF SR je tiež dlhodobým členom **Addis Tax Initiative (ATI)**, čo je medzinárodné partnerstvo, ktoré sa zameriava na presadzovanie daňovej spravodlivosti, budovanie efektívnych daňových systémov a boj proti daňovým únikom. Jedným z jeho cieľov je zlepšiť mobilizáciu domácich príjmov verejných rozpočtov (tzv. *domestic resource mobilization – DRM*) v partnerských krajinách. V roku 2025 bude ATI pokračovať najmä v posilnení koordinácie členov ATI v poskytovaní podpory v oblasti mobilizácie daňových príjmov (využívanie *ATI matchmaking platform*) a vo výmene skúseností vymedzenej zameraniami jednotlivých pracovných skupín. V budúcom roku bude tiež prebiehať nastavovanie aktivít a smerovania iniciatívy post 2025.

Na **zvýšenie participácie slovenských podnikateľov v rozvojových aktivitách**, projektoch a tendroch bude MF SR v roku 2025 naďalej využívať tri základné nástroje:

1. program **Podpory zapájania súkromného sektora do rozvojovej spolupráce**, zameraný na poskytovanie asistencie predovšetkým menším a stredným podnikateľom, ktorí majú záujem a potenciál na zapojenie sa do rozvojových tendrov medzinárodných finančných inštitúcií (IFIs), prípadne medzinárodných organizácií. Časť aktivít implementuje koordinátor pre súkromný sektor v rámci projektového tímu UNDP v Bratislave a viaceré úlohy vo vzťahu k medzinárodným finančným inštitúciám, spadajúce do portfólia siete **Private Sector Liaison Officer** (PSLO) pri Svetovej banke, realizuje EXIMBANKA SR. Uvedené inštitúcie budú pokračovať vo svojej činnosti aj v roku 2025, s primárnym zámerom cielenej distribúcie informácií o aktuálnych rozvojových tendroch medzinárodných finančných inštitúcií

a organizácií a budovania kapacít prostredníctvom spoločných podujatí s IFIs relevantným slovenským firmám.

2. program „**Investovanie do cieľov udržateľného rozvoja**“ (predtým *Resource Mobilization Facility*) v rámci novej fázy PPFZ zameraný na prípravu projektov a mobilizáciu zdrojov v rámci UNDP. Jeho cieľom je na základe dopytu regionálnych centier UNDP identifikovať projekty v partnerských rozvojových krajinách s najvyššou pravdepodobnosťou investičného financovania a následnej úspešnej realizácie a vytvoriť predpoklady na vstup slovenskej expertízy už do prípravnej fázy (štúdie uskutočniteľnosti). Program má špecifické tematické zameranie na témy, ktoré sú v súlade s prioritami partnerských krajín a zároveň prioritami rozvojovej spolupráce SR. Dôraz kladieme na oblasti, v ktorých má Slovensko preukázateľné odborné znalosti, resp. firmy, ktoré sa danej oblasti venujú.

3. **vytváranie špecializovaných bilaterálnych fondov a programov** – v rámci spolupráce s IFIs MF SR podporuje fondy, v ktorých vie ovplyvniť prijímateľov podpory (teritoriálne zameranie) a/alebo obsahové zameranie podpory. Hlavnými partnermi MF SR sú predovšetkým Rozvojová banka Rady Európy (RB RE), Európska investičná banka (EIB), Európska banka pre obnovu a rozvoj (EBOR) a skupina Svetovej banky.

V spolupráci s RB RE, ktorá má silný sociálny mandát, bude MF SR pokračovať v implementácii Slovenského fondu pre inkluzívny rast (*Slovak Inclusive Growth Account – SIGA*). SIGA významne prispieva k zviditeľneniu Slovenska ako poskytovateľa spolupráce, má pozitívny vplyv na operácie RB RE a vysoký pákový efekt. V roku 2025 bude MF SR pokračovať aj v implementácii Regionálneho fondu Partnerstva východnej Európy pre energetickú efektívnosť a životné prostredie (**E5P**) manažovaného EBOR a preskúma možnosti pre zapojenie do tematických a sektorových nástrojov uvedených IFIs určených na podporu Ukrajiny.

V rámci nástrojov priamej podpory podnikateľov pri realizácii rozvojových projektov a prieniku na rozvojové trhy, plánuje MF SR v spolupráci s **EXIMBANKOU SR** využívať **schému zvýhodnených vývozných úverov**. Aktuálne sa jeden projekt nachádza už v pokročilej fáze hodnotenia a v roku 2025 by mohol byť zrealizovaný ako pilotný. EXIMBANKA SR taktiež v súčasnosti eviduje niekoľko projektov v štádiu rozpracovania.

Škálu štátnych nástrojov pre mobilizáciu zapojenia podnikateľov do rozvojovej spolupráce dopĺňajú aj rozvojové programy EÚ, Vďaka autorizácii Európskej komisie pre delegované riadenie rozvojových prostriedkov EÚ dokáže EXIMBANKA SR podnikateľom sprostredkovať podporu vo forme tzv. blendového (kombinovaného) financovania s využitím grantových prostriedkov EÚ alebo portfóliových záruk za návratné úvery EXIMBANKY SR. EXIMBANKA SR v tejto súvislosti v spolupráci s EK a rezortnými partnermi vyvíja aktivity pre identifikáciu potenciálnych projektov. Paralelnou iniciatívou v tejto súvislosti je aj podpora zdieľania expertízy a zapojenia slovenských subjektov do komplexných rozvojových projektov v tretích krajinách pod hlavičkou globálnej stratégie EÚ – **Global Gateway**.

V kontexte identifikovania vhodných projektov v rámci rozvojových programov sa EXIMBANKA SR bude zameriavať najmä na teritórium Ukrajiny, nakoľko participácia na obnove Ukrajiny je príležitosťou pre čo najrozsiahlejšie zapojenie slovenských firiem a investorov, a to aj v synergii so SAMRS, resp. mimovládny sektorom. V tejto súvislosti EXIMBANKA SR aktívne komunikuje s rezortnými partnermi aj EK ohľadom zapojenia sa do **Ukraine Investment Framework** (UIF), prostredníctvom ktorého môžu slovenskí podnikatelia vstúpiť do strategických projektov s partnermi z Ukrajiny.

2.7. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

MO SR nie je štandardným poskytovateľom humanitárnej pomoci, ale v krajinách pôsobenia ozbrojených síl Slovenskej republiky (OS SR) je mnohokrát jediným aktérom, ktorý dokáže realizovať distribúciu humanitárnej pomoci v náročných geografických, bezpečnostných a humanitárnych podmienkach. OS SR v krízových oblastiach vytvárajú predpoklady na zaručenie bezpečnosti a následného rozvoja. Výkonným prvkom pre realizáciu humanitárnej pomoci v krajinách medzinárodného krízového manažmentu je **Ústredie ekumenickej pastoračnej služby v OS SR a ozbrojených zboroch (OZ) Slovenskej republiky**, s podporou nevyhnutných síl a prostriedkov OS SR v mieste nasadenia OS SR.

Z hľadiska rozpočtu podprogramu 05T0B boli pre materiálnu humanitárnu pomoc vynaložené prostriedky podľa tabuľky č.1. V rozpočte na rok 2025 je plánovaných 188 000 eur, čo korešponduje s reálnymi potrebami programu.

Tabuľka č.1:

	2021	2022	2023	2024
Plánované	22.000	24.000	176.000	28 000
Reálne	128.418	616.564	401.000	28 000

MO SR sa bude usilovať o prepojenie vojenskej prítomnosti OS SR s angažovanosťou v humanitárnej pomoci v miestach pôsobenia medzinárodného krízového manažmentu. V rámci implementácie aliančných doktrín a štandardov OS SR bude MO SR implementovať oficiálnu rozvojovú pomoc, vrátane mechanizmu podpory humanitárnych aktivít nevojenského charakteru do vojenských predpisov, štandardných operačných postupov a mandátov pre vysielanie ozbrojených síl do aktivít medzinárodného krízového manažmentu.

Na rok 2025 sú zároveň v rozpočte MO SR (podprogram 0AU06) plánované finančné prostriedky na vyslanie **1 civilného experta** v rámci aktivít medzinárodného krízového manažmentu mimo územia Slovenskej republiky. MO SR plánuje hľadať možnosti na vyslanie civilného experta na podporu rozvojovej spolupráce s krajinou v súlade s prioritami rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky.

2.8 Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Rezort zdravotníctva je aj naďalej pripravený reagovať na potreby zahraničných partnerov, v súlade so Strednodobou stratégiou rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky 2025 – 2030, na *ad hoc* báze. MZ SR bude aj v roku 2025 vynakladať úsilie za účelom systematického zapojenia rezortu do aktivít bilaterálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky s dôrazom na budovanie kapacít a štruktúr na národnej úrovni.

V súvislosti s realizáciou aktivít bilaterálnej rozvojovej spolupráce Slovenskej republiky, rezort zdravotníctva identifikoval kľúčové oblasti, a to najmä vo vzťahu k podpore verejného zdravia, transferu znalostí a budovania špecializovaných služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti, v súlade s pôsobením Slovenskej republiky v rámci prístupu Jedno zdravie (One Health) a efektívnemu budovaniu odolnosti Slovenskej republiky vo vzťahu ku komplexným otázkam zdravia.

2.9 Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky (ÚJD SR)

Slovenská republika bude naďalej podporovať **Program technickej spolupráce (TC) Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE)** prioritne zameraný na plnenie národných socio-ekonomických priorít a cieľov, vrátane plnenia cieľov udržateľného rozvoja (SDGs) a klimatických cieľov. V podmienkach Slovenskej republiky zostáva v danom portfóliu ťažiskovou prioritou budovanie a posilňovanie expertných kapacít, výmena know-how a skúseností z oblasti mierového využívania jadrovej energie s dôrazom na energetické a neenergetické využitie jadrových technológií a aplikácií. Príspevok Slovenskej republiky do **Fondu technickej spolupráce (TCF) MAAE** bude na rok 2025 uhradený z rozpočtu ÚJD SR vo výške 146 020 eur. Zároveň Slovenská republika v roku 2025 bude **pokračovať v odovzdávaní skúseností zahraničným partnerským subjektom a budovaní expertných kapacít v oblasti mierového využívania jadrovej energie** prostredníctvom hostovania stáží a vedeckých návštev na ÚJD SR a príslušných inštitúciách Slovenskej republiky.

3. Indikatívne výdavky na dvojstrannú oficiálnu rozvojovú pomoc v rokoch 2025 – 2028
(vybrané rezorty v eur)

Kód programu/ podprogramu			2025	2026	2027	2028
05T	05T0A	Rozvojová spolupráca MZVEZ SR/SAMRS	7 061 053	7 061 053	7 061 053	7 061 053
	05T03	Oficiálna humanitárna pomoc Slovenskej republiky do zahraničia - MV SR	100 000	100 000	100 000	100 000
	05T04	Oficiálna rozvojová pomoc MPRV SR	32 967	32 967	32 967	32 967
	05T08	Oficiálna rozvojová pomoc MŠVVaM SR	3 033 000	3 033 000	3 033 000	3 033 000
	05T09	Rozvojová spolupráca MF SR (Zvereňované fondy a spoločné programy Slovenskej republiky a EBOR, UNDP, RB RE, skupiny Svetovej banky a iných medzinár. organizácií a spolupráca s EXIMBANKOU SR)	11 380 000	12 068 000	13 763 200	14 800 000
	05T0B	Oficiálna rozvojová pomoc MO SR	188 000	190 000	192 000	194 000
	07601	MŽP SR/07601 – Koncipovanie a riadenie environmentálnej politiky, koordinácia programov	30 000	30 000	30 000	30 000
0AU	0AU06	Vysielanie civilných expertov do aktivít krízového manažmentu mimo územia Slovenskej republiky (MO SR)	118 992	118 992	143 600	150 000
0970D		Príspevok Slovenskej republiky do fondu technickej spolupráce MAAE (TCF) – Príspevky Slovenskej republiky do medzinárodných organizácií (Úrad jadrového dozoru SR)	146 020	173 079	190 387	209 426
Spolu			22 090 032	22 807 091	24 546 207	25 610 446